

Croatie.net

Kasnoanti ka Velika Hrvatska ili u bizantskoj terminologiji He Megale Skythia, prostirala se pri vrhuncu svoje mo i u 5. stolje u na ve em prostranstvu isto ne Europe, od današnje Moskve do Crnoga Mora i od Tise na zapadu pa sve do zapadnog Kavkaz...

<https://croativ.net/rusi-dokazali-velikaya-horvatiya-od-mo.../>

VIJESTI

RUSI DOKAZALI:

‘Velikaya Horvatiya’ – od Moskve do Crnog mora, od Kavkaza do rijeke Tise!

lipanj 27, 2019

Tekst Velikaya Horvatiya temeljen na monografiji tima ruskih znanstvenika na elu s Aleksanderom Mayorovim, iz 2006.: **monografija o kasnoanti kom carstvu pontskih Iranohrvata** (recenzija – izvod).
Abstract:

Recension and digest of the monograph by Alexander Mayorov (Sankt-Petersburg University 2006), on the ancient Great Croatia, an extensive early state of Iranic Croats between the rivers Tissa and Don in Eastern Europe, dating from 4th to 6th century AD.

U V O D

Sve donedavna o ranim Hrvatima u Europi prije stolje a VII, bili su dostupni vrlo oskudni podatci. Prvi i jedini anti ki nalaz za nas iz Europe su bile 2 **Tanajske plo e** i nakon njih prividna praznina blizu pola tisu lje a do prvih pokazatelja za karpatsku Bijelu Hrvatsku. Nepodobna imena Horoathos (Horouathos) iz Tanaisa naši su redovno stavljali u sumnju kao osobna imena, jer su stariji od zapisanih Slavena i njihovi neslavensko-iranski nosioci (Sandarsios i ini) nikako ne ulaze u jugo-ideologiju. Kod nas je takodjer bila dvojbena i karpatska Bijela Hrvatska, iako dosad postoji ve desetak dokumentarnih radova iz Poljske i Ukrajine o njenoj povijesti, opsegu i arheonalazima hrvatskih naselja iz ranoga srednjeg

vijeka. Između oboje su bila naizgled prazna stoljeća, koja su naši dopunjavali proizvoljnim domišljancima i ideološkim nagadanjima s podobnih jugoslavenskih pozicija (Katičić, Budak, Škegro i slični). Većina tih naših rasprava se temelje jedino na jeziku kao dokaz jugoslavenstva, a zanemaruju nepodobne arheološke nalaze i povijesne zapise, po našem mišljenju: tim gorje po činjenice!

Konačno pred par godina, objavljena je ključna i dokumentirana monografija «**Velikaya Horvatiya**» (Alexander Mayorov, Petrogradski Univerzitet 2006), koja povijesno i arheološki prva pobliže razradjuje ranohrvatsku povijest kasne antike od 3.- 6. stoljeća tj. ranu poluslavensku državu pontskih Iranohrvata između Tise i Tanaisa, kao ključno zbivanje u početnom oblikovanju i ujedinjavanju ranih Slavena. Naš razvoj od 2. – 7. do stoljeća uglavnom se odvijalo u istočnoeuropskom dijelu bivšeg SSSRa, pa su većina dokumentacije i arheoloških nalaza sada pohranjeni u ruskim muzejima i arhivama, što je auktoru olakšalo dalekosežnu sintezu.

To je dosad najbolje i najdetaljnije djelo o europskim ranim Hrvatima do stoljeća VII, nakon čega su većina naših tekstova na tu temu postali ideološki otpad za povijesnu ropotarnicu. Kod nas je nemoguće objektivna i neutralna razrada slične monografije o ranim europskim Hrvatima, ne samo zbog udaljenosti terena i dokumentacije, nego najviše zbog političkih ucjena, ideoloških blokada i represalija koje tu traju od 1918, pa do danas, jer stariji dogmati o tom ideološki ne žele reći, a mlađi klonovi zbog karijere ne smiju pisati drukčije od zadanog jugoslavenstva. Slijede ukratko glavni novi nalazi i bitni zaključci iz Mayorove monografije 'Velikaya Horvatiya'.

Objektivnost i neutralnost

Ova se sustavna znanstvena monografija stilom i koncepcijom bitno razlikuje od svih naših pisanija dosad o ranim europskim Hrvatima, jer u njoj nema traga ideoloških predrasuda, prešurivanja podataka i nategnutih navlačenja – kao u većini takvih radova kod nas. Za razliku od naših ideologiziranih jugoslavista, – Mayorov je vrlo objektivan i neutralan, profesionalni pravi znanstvenik iz nove generacije postsovjetskih istraživača i stoga neopterećen našim jugoslavenstvom i podobnostima. Zato njegova monografija 'Velikaya Horvatiya' djeluje dokumentarno i vjerodostojno.

Predslavenski Iranohrvati

Iako Mayorov zasad ne razradjuje raniju povijest prije Tanaisa, na temelju poredbe kulturnog i jezičnog okruženja brojnih tanajskih ploča, on nedvojbeno potvrđuje irano-sarmatsku pripadnost tanajskog etnonima Horoathos i njegovih predslavenskih nosilaca. Nakon Mayorova, između Tanaisa u 2. i 3. stoljeću, te kasnije Bijele Hrvatske oko sjevernih Karpata, odsad nedvojbeno postoji jasan kontinuitet i arheološka povezanost pontskih ranih Hrvata oko Dona, Dnjepra i Dnjestra.

Velika i Bijela Hrvatska

Za razliku od većine ranijih pisaca, Mayorov iz obilne dokumentacije zaključuje da Velika Hrvatska i kasnija Bijela Hrvatska nikako nisu jedna niti ista država, nego 2 posebne političke tvorbe koje se bitno

razlikuju vremenski i prostorno. Velika Hrvatska je kasnoanti ki vazalni savez od 4.- 6. stolje a još pod vodstvom neslavenskih Iranohrvata, a Bijela Hrvatska je tek njezin manji zapadniji ostatak u Poljskoj i češkoj kroz rano srednjovjekovlje od 6.- 9. st.

Smještaj Velike Hrvatske

Kasnoanti ka Velika Hrvatska ili u bizantskoj terminologiji He Megale Skythia, prostirala se pri vrhuncu svoje mo i u 5. stolje u na ve em prostranstvu isto ne Europe, od današnje Moskve do Crnoga Mora i od Tise na zapadu pa sve do zapadnog Kavkaza, ali tada još nije obuhva ala južnu Poljsku niti češku. Središte te ranije Velike Hrvatske je najvjerojatnije bilo kod Kijeva kojeg su i osnovali Iranohrvati. Kasniji glavni grad Bijele Hrvatske koji je bio izvan dosega Avara tj. Krakov, tek je naknadno ušao pod hrvatsku vlast.

Doba Velike Hrvatske

Velika Hrvatska pod vlaš u pontskih Iranohrvata je prvotno nastala u doba zapadnorimskog cara Valentiniana i bizantskog Gracijana, tj. u vazalnom savezu s Hunima koji su potom odselili zapadnije u Europu. Ta je država stvorena od god. 376, nakon naše odlučne bitke na rijeci Erax (pritoku Dnjepra), gdje je premo na konjica Iranohrvata razbila i pobijedila gotsku vojsku (a taj gotski poraz potvrđuje i nordijska Hervarsaga, koja izrijekom navodi rane Hrvate kao Harvaða fjöllum). Nakon toga propada Isto nogotsko kraljevstvo i zamjenjuje ga Velika Hrvatska, pa poraženi Ostrogoti bježe zapadnije na Balkan (i kasnije do Italije). Velika Hrvatska propada nakon dva stolje a tj. od god. 562, kad nomadski Avari provaljuju kroz Ukrajinu i zadnji ostatci nestaju 602, pa preostaje još samo na zapadu karpatska Bijela Hrvatska kamo se povla i dio ve slaviziranih Hrvata.

Ranohrvatska ernjakovska kultura

Penkovska kultura je zna ajna za anti ko Sarmatsko kraljevstvo uklju ivo i tanajske Iranohrvate, a kasnoanti ko podru je Velike Hrvatske arheološki je ozna eno posebnom ernjakovskom kulturom po ijim je nalazima uz ostalo vidljiv i opseg Velike Hrvatske. Zato je kasnoanti ka Velika Hrvatska bila u to doba najve a država u Europi i ujedno najve a koju su ikad imali europski Hrvati. Pontska Velika Hrvatska je anti ka pradomovina europskih Hrvata prije Avara, a karpatska Bijela Hrvatska je tek njihova kasnija među-domovina u doba velike selidbe nakon provale Avara.

Kasnija slavizacija Iranohrvata

Ovi su anti ki Hrvati u isto noj Europi od 2.- 5. st. još uvijek imali predslavensku irano-sarmatsku kulturu i jezik. Tek nakon V.st. tj. s provalom Avara, ranoslavenski postaje zajedni ka lingua-franca u njihovom kaganatu i šire, pa se srednjovjekni Hrvati tek potom postupno slaviziraju. Iz toga slijedi da zatim ne postoje zajedni ki Srbohrvati i Jugoslaveni, ako su anti ki Iranohrvati ve bili na po etku ranih Slavena.

Pontsko-indoarijski Prahrvati

Na Historijskom fakultetu u Petrogradu pod vodstvom prof. Mayorova na neistraženim ranim Hrvatima ve intenzivno radi šira ekipa suradnika koji su sad najbolji istraživa i ranohrvatske povijesti prije stolje a VII, danas daleko ja i od svih naših domaćih povjesni ara. Npr. mladi Žih M. Ivanovi je u svojoj tezi (2005) potvrdio da kasnoanti ki pontski Prahrvati iz Velike Hrvatske po iskonu vjerojatno nisu Iranci nego Indoarijci, ime se uklapaju u druge bliske pontske etnogrube kao Sindi, Maeoti itd.- što su naši dogmatski jugohistori ari dosad žestoko odbijali kao navodni rasizam.

POREDBENI ZAKLJU CI

Nakon te prekretni ke monografije Mayorova od 2006, sada su jasnije i logi no povezane s pontskom Velikom Hrvatskom kasnoanti ke vijesti niza starijih kroni ara o predslavenskim etnonimima bliskih Hrvatima, koje su jugo-dogmati prešutili i odbacili: npr. OROSIUS PRESBYTER 418. (Compendium historiae mundi) o ponto-sarmatskim Horitima, pa ZACHARIAS RHETOR 559. (Histoiria Ecclesiae) o konjanicima Hrvts oko Dnjepra, zatim nordijskih Saga o zemlji Haravadja, te Vikinških putopisaca o zemlji Krowataland. O toj ranohrvatskoj državi kra u raspravu piše i KROCH (Iranski zbornik 1999), pa je tek sada zaslugom Mayorova sve to jasno povezano i dokumentirano. Zato je logi no da je izvan Hrvatske dinarski genski haplotip Eu7 (I1) u zna ajnom postotku manjeviše zastupljen na cijelom podru ju te pontske Velike Hrvatske. Anti ki Iranohrvati su o ito postali prvi kulturno-politi ki Piemont

oko kojega su se okupljali rani Slaveni i bez Iranohrvata bi rana slavenska povijest sigurno bila drukčija i kasnija.

Ova dalekosežna monografija omogućuje i posve novi uvid na ulogu Gota u hrvatskom iskonu (Libellus Gothorum): Nakon ključnog boja na Eraxu, mala je mogućnost da bi zatim poražena dinastija Gota navodno vladala Hrvatima, prije bi bilo obratno (Akimova 1988). Ova monografija je logični i otkrivajući missing-link, kojim su napokon dokumentarno premošteni mutna stoljeća između tanajskih Iranohrvata i slavizirane Bijele Hrvatske, pa je kasnoantička Velika Hrvatska sada veće bolje poznata kao i srednjovjekna Bijela Hrvatska.

Sad još preostaje da se na slici antična i dokumentarno premoštena nejasna antička stoljeća oko Kristova doba, od staroiranske Harauvatiye do Tanaisa. Zbog dosadašnjega dogmatskog stanja kod nas s ideološkim zaprekama i ucjenama, to je jamačno nemoguće uiniti iz Hrvatske nego opet preko objektivnih stranih znanstvenika iz Rusije, Irana ili drugih slika njih, što je pitanje vremena i njihovih interesa.

Izvor: croative